

P.P. 1-7 indexed Paul Ngwana 1/7
 s. 160 (3) Vha ha Rambuda . [O] 22/11/37
 K44/12.

Kale kale vha ha Rambuda
 vho vha vhe Lunungwi, kha la
 ha Tshivhasa, tsini na Gonderi.
 Nge mme a vha wa Makonde,
 nga vhuya vha vhuya vha
 yfuluwa Lunungwi vha ya
 Makonde. Benefho vha
 lwa nga thavho - na vha ha
 Tshivhasa ngauri vha ha
 Rambuda ndi vha ha Tshivhasa.
 Ya bobodana vha nbo di tuwa
 vha ya u dzula Dzimaulwi
 hune na Namusi a vha hone
 ene Rambuda III.

Vho'u x swika hone, mune
 warho a lovha. Ene mukololo
 we vhusosi ha vha vhu tshi do
 vha hawe, o vha e na
 kulonda kha thoho. Dzina
 la kulonda uku lo vha li
 tshi-phi ndi mberha. Vhothe

s. (160)

K44/12

2

vha nyala u vhusa^w nga khosi
 ire na tshilonda. A ~~to~~ sathu u
 dzhena vuhosini vha thoma
 u phambana nae. A ri u
 zwi pfa zwauri vha a mu
 nyala, a nala a shavhela
 Luorde. A dovha a vhuya
 Dzimaulwi, vha mu o ungele-
 la vha mu tzipa vha
 vhulaha. Nge ene we a vha
 a tshu[#] do dzula vuhosi a vha
 zwinoha o no vhulakwa, vha
 sala vha tshu[#] vhangisana
 nga tshavho. Mu vhangisano
 wavho wa fheza mimvaha
 mitanu na mivhili. Ndi sa
 liwi lu dipaho. Ho vha
 hu tshu[#] vhangisana Tshikosi
 na Siphuma nga maanda -
 Tshikosi a gidima a yo ramba
 vha ha Ramabulana vha
 do na mmbi khulu yeza

s. (160)

K44/12

kunda Siphuma a mbo di-
shavhela ha Tshivhasa. Thathu
vho mu shavha nge vha rhona
a tshi-nwa halwa na vho-
mmore o vavhela undu.

Tshikosi a thoma u
li'vhusa la Jimaulwi.
E' ndiri "nde!" kha thangu,
a rhona dzi sa tendi nge
Nepile a vha a tshi dzula
vhulorwa Janani. Nepile
vhone vho vha vho tuwa nga
u dinalea hone vha ha
Rambuda vho di vha wana
Pile. Tshikosi a vha vhaiza
uri vha vhuyl haya; vhone
vha vhuyla. Ari u vhuyla
Nepile, a pfi a dzule Depeni,
ene a hana a ri: "Ndifuna
haya hanga Pile!" Tshikosi
a ri: "u do dzula namnyisi
vone ri ngeno thavhani!?"

s. (160)

K44/12

4

Ena ari a zwi dini tshiku
ndi do dzula.

Musi Nepile a kha di
dzula ntha, vho dia ngoma
vha tsa vho di-vhophra nga
gumbe vha tshi tela
tshikantsini vha tshi lwa
na Siphuma, vha tshi
swika phasi vha vhlaka
inwana vhe. ~~to~~ Tshigwa
a sitshi, ndi musumowa
inwi khotsi-mukulu."
Ndi zwone zwo itaho uri
Siphuma a shavhela sha
Tshivhasa, vhufuli. E
henengei vhufuli a ruma vhatthu
uri vha de vha ambe na
khotsi-munene Tshikosi uri
ene Siphuma u khou humbela
masimu. A newa shango
la Tshiombo. Musi lo lala,
vha ha Rambuda vha mu

5 (160)

K44/12

5

tovhele vha ri phuyani
 haya khotsi-muhulu. Ene
 a tenda u vhuya, a newa
 kushango ku no pfi
 Matchabharvha phanda
 ha file tsini na hone
 musanda ha Rambuda III.
 Ho ngo vhuya a dzulesa. O
 phesya miivezi mina phedzi
 a mbo di lovha. Na
 iwana nawe a no pfi
 Makhani a - lovhavho.
 Kha uyu a re ngomu,
 miphiriphiri yo di vha hone.
 Ho thoma u gheva mukomana
~~a tsh-dz-hemisiwanga~~
 ka-takuwa Commissioner
 a yo thutha dz indlu.
 Ene a shavha a yo dzula
 Mbake.
 Kha vhenevha
 vha ha Rambuda ku na

K44/12

6

s (160)

gota libulwane li no pfi
 Nepile. Ene ho ngo bva kha
 vha ha kambuda kana kha
 vha ha Tshihāsa. O bva
 Mhelele ~~u~~ Gata, kale kale
 Wa u bva hone Gata ndi
 hatsimbi; a ya u gama
 Dzialwa kha la ha kambuda.
~~o~~ Katsimbi a beba Tshila
 mbwane o gama ho Pile. Ene
 a beba Nemagivhanani, enevho
 a beba Tshikhovhokhovho
 (Nepile).

Vhone (Nepile) vho ri u
 takuwa Dzialwa la
 masinya thanga Nepile mupfuthi
 milenzhe Malapfa a tshi ya
 Dzialwa la masinya thanga.
 vha takuwa afho vha ya
 Tshapasa, ha vha hone
 musanda, u bva afho
 vha ya Musenene a huna

K44/12

7*

s. (160)

thanga, thanga dzaho ndi vhasidzova
 ha da nabunyu o da u dia
 misenene. Vhone vha vhiyelelwa
 nga vha Tshandame hu tsh
 nga matsheloni: tsheloni, vha
 nbo huma vha ya Matangani.
 La sala lo lala.

Benefha Pile hu na mgwe
 i no tji Ntshurhina. Vhathu
 arali vha la muroho, mmpwe
 mafula, mufhoho, na u
 inga ka wone mufhoho
 hu sathu tungudzwa,
 mgwe yeneri i fheza
 mbudji, na khulu na
 nantana za onoyo o
 zwi itaho.

End. S. 160.